ПрАТ «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут права та безпеки ім. Володимира Великого

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної науково-практичної конференції

«Розвиток української держави в умовах активізації євроінтеграційних процесів»

08 травня 2026 р.

м. Київ

Павлюк Б.Ю.
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту права та безпеки
ім. князя Володимира Великого ПрАТ ВНЗ МАУП
Науковий керівник:
Меджбель В.І.
Кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін,
господарського, трудового та міжнародного права
Навчально-наукового інституту права та
безпеки ім. князя Володимира Великого ПрАТ ВНЗ МАУП

Становлення судової системи Європейського Союзу

Становлення судової системи Європейського Союзу є важливим елементом розвитку права ЄС як автономної правової системи, що функціонує поряд із національними правопорядками держав-членів. Формування ефективної судової інституції було необхідною умовою забезпечення однакового тлумачення та застосування норм права ЄС. З моменту створення Європейських Співтовариств судова система зазнала суттєвої еволюції, перетворившись на складний механізм захисту прав та інтересів як держав-членів, так і фізичних і юридичних осіб. Важливу роль у цьому процесі відіграла практика Суду ЄС, яка заклала основи таких принципів, як верховенство права ЄС та його пряма дія [2, с. 45].

Актуальність темидослідження зумовлена тим, що судова система ЄС є ключовим інструментом забезпечення ефективності та єдності права Союзу. У сучасних умовах розширення ЄС, ускладнення правових відносин та зростання ролі наднаціонального регулювання зростає значення судових механізмів контролю та захисту прав. Водночас реформування судової системи та її адаптація до нових викликів потребують ґрунтовного наукового аналізу.

Метою дослідження є комплексний аналіз процесу становлення судової системи Європейського Союзу, визначення її структури, функцій та ролі у забезпеченні ефективного функціонування правопорядку ЄС.

Судова система Європейського Союзу формувалася поступово разом із розвитком інтеграційних процесів у Європі [1, с. 33]. Важливим етапом стало створення Суду Європейських Співтовариств, який згодом трансформувався у Суд ЄС [2, с. 51]. Основною функ-

цією судової системи є забезпечення однакового застосування та тлумачення права ЄС [3, с. 74]. Суд ЄС відіграє ключову роль у формуванні принципів прямої дії та верховенства права ЄС [4, с. 60]. Запровадження Загального суду дозволило зменшити навантаження на основний судовий орган [5, с. 28]. Сучасна структура судової системи ЄС включає Суд справедливості, Загальний суд та спеціалізовані трибунали [6, с. 90].

Установчі договори ЄС закріплюють основи функціонування судової системи Союзу [1, с. 40]. Суд ЄС забезпечує дотримання права при тлумаченні та застосуванні договорів [2, с. 63]. Значну роль відіграє процедура попереднього рішення, яка дозволяє національним судам звертатися до Суду ЄС [3, с. 81]. Це сприяє уніфікації судової практики та забезпеченню правової визначеності [4, с. 72].

Наприклад, у справі про застосування норм права ЄС національний суд може звернутися до Суду ЄС для отримання тлумачення. Такі рішення є обов'язковими для національних судів, що забезпечує єдність правозастосування. Практика Суду ЄС демонструє ефективність механізму попереднього рішення. Водночас складність процедур може впливати на строки розгляду справ.

Висновок: Судова система ЄС є невід'ємною складовою правопорядку Союзу. Вона забезпечує ефективний захист прав та однакове застосування норм права. Подальший розвиток судової системи має бути спрямований на підвищення її ефективності та адаптацію до сучасних викликів.

Список використаних джерел

1. Кресін О.В. Право Європейського Союзу. Київ, 2020.
2. Тетчер М. Суд Європейського Союзу. Брюссель, 2019.
3. Договір про Європейський Союз.
4. Договір про функціонування Європейського Союзу.
5. Craig P., de Búrca G. EU Law. Oxford, 2021.
6. Lenaerts K. The Court of Justice of the EU. 2020.